

Old Photos Mirror the Past: King Vajiravudh's Legitimate Drama

King Vajiravudh (King Rama VI) was very keen in various fields of knowledge, especially in literature. The King was a distinguished writer whose creativity contained the rich intellectual heritage in several prose and verse forms. His literary works for stage dramas were a good example for his capability, which was very worthy for those who want to study and research. King Vajiravudh modernized Thai stage performance to be suit for that period of time presenting through several dramas he had written such as Nitra-Chakrit, Mitr-tae (means real friendship), Phra Ruang, and Hua-Jai Nukrob (means heart of warlord), etc.

It was clearly seen that King Vajiravudh not only did multifarious duties for Thai populaces as a king but also was a significant writer in Thai History on Dramas.

Translated by Salinya Mephokee

บุญยารัตน์ คู่เทียม*

ฉ. ๐๐๔ พวญ. ๒๓/๗

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ละครพูดในพระบาท สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่มีพระปรีชาสามารถหลายด้าน ผลงานด้าน “การละคร” นับว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยสนับสนุนให้เห็นพระปรีชาสามารถของพระองค์ในทางอักษรศาสตร์ได้เป็นอย่างดี งานการละครของพระองค์นั้นดำเนินไปอย่างเป็นขั้นเป็นตอนซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจและควรค่าแก่การศึกษาอย่างยิ่ง นอกจากนี้ผลงานของพระองค์มีจำนวนมากกว่า ๑,๒๐๐ เรื่อง ซึ่งล้วนเป็นงานที่ทรงคุณค่าในด้านคุณภาพ พระองค์จึงนับว่าเป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งในการละคร เพราะทรงเป็นบุคคลที่ทำให้การละครสมัยนั้นมีความก้าวหน้าและพัฒนาให้เหมาะสมกับยุคสมัย

* นักจดหมายเหตุ > 2. สำนักจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร.

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีความสนพระราชหฤทัยในเรื่องการละครมาแต่ครั้งยังทรงพระเยาว์ ครั้นเมื่อได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงศึกษาวิชาการ ณ ประเทศอังกฤษ เมื่อพ.ศ. ๒๔๓๖ ในขณะนั้นมีพระชนมายุเพียง ๑๒ พรรษา ได้เสด็จไปทอดพระเนตรละครหลายครั้งหลายหน ได้ทรงฝึกพระองค์ในเรื่องการละครด้วยการที่ทรงหัดวิจารณ์ละคร ทรงพระราชนิพนธ์บทละคร ทรงเป็นผู้จัดการแสดงและทรงแสดงละครด้วยพระองค์เอง ละครที่ทรงพระราชนิพนธ์ เรื่องแรกๆ ทรงพระราชนิพนธ์เป็นภาษาอังกฤษ เช่น เรื่อง "The King's Command" เรื่อง "Evelyn" เรื่อง "Isabel" เป็นต้น โดยทรงใช้พระนามแฝงในการประพันธ์มากมาย เช่น ศรีอยุธยา รามจิตติ พันแหลม อัศวพาหุ ฯลฯ

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงจำเริญในงานเฉลิมพระชนมายุ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ สยามมกุฎราชกุมาร

ในขณะที่พระองค์ทรงศึกษา ณ ต่างประเทศ นอกจากพระองค์จะทรงมีประสบการณ์ในด้านการละครจากประเทศอังกฤษแล้ว พระองค์ยังได้เสด็จไปทอดพระเนตรละครประเภทต่างๆ ณ ประเทศฝรั่งเศส และในระหว่างการเสด็จพระราชดำเนินกลับประเทศสยาม พระองค์ได้ทรงแวะประทับ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น ทำให้พระองค์ได้ทอดพระเนตรละครแบบมหาอุปรากรของประเทศดังกล่าว นับว่าเป็นการเพิ่มประสบการณ์ในด้านการละครของพระองค์ให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้พระองค์สามารถนำความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการละครของประเทศต่างๆ โดยเฉพาะละครแบบตะวันตก มาประยุกต์และปรับปรุงให้การละครของไทยพัฒนาไปอีกก้าวหนึ่ง ถึงแม้พระองค์

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงแสดงเป็น Francois Duc de Morbihan ในเรื่อง The King's Command

จะทรงโปรดละครพูดแบบตะวันตก แต่ก็ทรง
รักษาวัฒนธรรมไทยไว้ โดยเฉพาะในเรื่องโขน
ละคร ละครพูดของพระองค์บางเรื่องก็เป็นไทย
แท้ๆ เช่น เรื่อง “พาลี”^{*}

บทละครที่พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์นั้น
มีมากมายหลายเรื่อง และหลายประเภท อีกทั้ง
บางเรื่องยังมีหลายสำนวนอีกด้วย ที่เป็นดังนี้
ก็เพราะทรงต้องการฝึกพระองค์ในการพระราชนิ
พนธ์บทละครให้ดีขึ้นตามลำดับนั่นเอง

บทละครของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎ
เกล้าเจ้าอยู่หัวแยกตามประเภทได้ดังนี้

๑. โขน และบทละครเบิกโรงเรื่อง
ดึกดำบรรพ์
๒. ละครว่า
๓. ละครร้อง
๔. ละครสังคีต
๕. ละครพูด
๖. พระราชนิพนธ์เค้าโครงเรื่อง
สำหรับการแสดง

ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะละครพูดเท่านั้น พระ
ราชนิพนธ์ละครพูดของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า
เจ้าอยู่หัว แบ่งตามลักษณะการประพันธ์ออกเป็น
๒ ประเภท คือ **ประเภทร้อยแก้ว** และ**ประเภท
ร้อยกรอง** มีทั้งเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
มีทั้งที่ทรงพระราชนิพนธ์เอง และที่ทรงแปลจาก
ต่างประเทศ เช่น เรื่องกลดก ตบตา ขนบ

สมกับน้ำยา หัวใจนักรบ เห็นแก่ลูก ปล่อยแก่” มีทนะ
พาธา ซึ่งนาง มิตรแท้ เพื่อนตาย กุศโลบาย ฯลฯ
ละครพูดที่ทรงพระราชนิพนธ์เองมีจำนวนหลายเรื่อง
และวรรณคดีสโมสรได้คัดเลือกเรื่อง หัวใจนักรบ
เป็นยอดของบทละครพูด เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๗^ข และ
เรื่องมีทนะพาธา เป็นหนังสือที่แต่งดี เมื่อวันที่ ๑๑
พฤษภาคม ๒๔๖๗^ค

ละครเรื่อง กลดก

* บทละครเรื่องนี้ นายบัว วิเศษกุล (นายบัว ทองอิน) แต่งถวายพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ต่อมาพระองค์ได้
ทรงแก้ไขเพิ่มเติม ใส่เข้าไปในละครเรื่องนี้หลายแห่ง โดยใช้พระนามแฝงในการทรงพระราชนิพนธ์ชื่อว่า “ศรีอยุธยา”

^ข ม.ล.ปิ่น มาลากุล, งานละครของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, มหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม, หน้า ๑๓๖.

^ค เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๔๑.

ก. ๐๐๔ พวญ. ๒๓/๖

ละครเรื่อง ตบตา

จากซ้ายไปขวา

๑. พระยาโอรสทวารกิจ
๒. นางสาวกักดี จิตรกร
๓. นางสุวรรณสารกิจ
๔. พระสนมยี่สิบญูณผล

ละครเรื่อง ขนมนมกับน้ำยา

จากซ้ายไปขวา

๑. นายจันมีชื่อ หุ่มแพ	(นายฉันท หุ่มแพ)
๒. หลวงภิรมย์ฤดี	(หลวงชิต ภูบาล)
๓. หลวงวิจิตรอัศดร	(นายสนอง วาชนรพร)
๔. ย้ายแอ็ด	(นายโต สุจริตกุล)

ละครเรื่อง ขนมนมกับน้ำยา

หลวงภิรมย์ฤดี	(หลวงชิต ภูบาล)
นางภิรมย์ฤดี	(นางชอุ่ม สุริโยตร)

ภ. ๐๐๔ พวญ. ๒๓/๘ (๑)

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
แสดงเป็นพระคาร์ดินัลศาสนาใน ในละครเรื่องกุดโงบาย

ภ. ๐๐๔ พวญ. ๒๓/๘ (๑๐)

นายสุจิน สุจิตกุล แสดงเป็นเจ้าชายชาร์ดส์
ในละครเรื่องกุดโงบาย

ละครเรื่อง หัวใจนักรบ

ละครพูดเรื่อง “เห็นแก่ลูก” เป็นเรื่องที่ได้รับการนิยมนาดั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน เรื่องนี้ทรงย่อเรื่องเป็นภาษาอังกฤษ พระราชนิพนธ์ชื่อว่า “For His Child” เป็นบทละครพูดชุดแรกที่มีแสดงในประเทศไทย ได้เคยจัดแสดงถวายสมเด็จพระพันปีหลวงทอดพระเนตรที่พระราชอุทยานสราญรมย์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๕ นอกจากนี้ยังได้มีการแสดงเรื่องนี้อีกหลายครั้ง นับเป็นบทละครพูดที่เด่นเรื่องหนึ่งของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื้อหาแสดงให้เห็นถึงความรักอันยิ่งใหญ่ของบิดาที่มีต่อบุตร

ละครพูดเรื่อง “ชิงนาง” เป็นละครพูดประเภท Comedy ที่เด่นเรื่องหนึ่ง จุดเด่นของเรื่องนี้ได้แก่ การใช้ถ้อยคำสำนวนของตัวละคร โครงเรื่องและบทบาทของตัวละคร ซึ่งมีส่วนทำให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ขัน ละครเรื่องนี้ได้รับความนิยมและมีการจัดแสดงหลายครั้งหลายหนในรัชกาลของพระองค์ *

ละครเรื่อง ชิงนาง

ละครเรื่อง เห็นแก่ลูก

* นักเรียนมหาดเล็กหลวงจัดแสดงเรื่องนี้ถวายทอดพระเนตรที่โรงเรียน เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๔๔๖ และคณะละครศรีอยุธยา จัดแสดงเรื่องนี้ที่ภูเก็บบนควาที่พระองค์เสด็จประพาสอังกฤษได้ เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๔๖๐.

ภ. ๐๐๔ ทวญ. ๒๓/๑

ละครเรื่อง เพื่อนตาย

ภ. ๐๐๔ ทวญ. ๒๓-๑

หลวงอภิรักษ์ราชฤทธิ์ (พ้อง วรรณานนท์)
แสดงเป็นนายพ่วง ผู้เป็นเพื่อนตาย

ละครพูดเรื่อง “เพื่อนตาย” พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นใหม่จากเรื่อง My Friend Jarlet ของ Arnold Golsworthy และ E.B. Norman. โดยในพ.ศ. ๒๔๕๔ ได้ทรงตั้งกองเสือป่าขึ้น และได้มีการซ้อมรบในฤดูแฉ่งที่จังหวัดนครปฐม ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เมื่อเสร็จจากการซ้อมรบจะมีการแสดงละครเป็นการรื่นเริงเป็นประเพณี ในปีแรกได้ทรงพระราชนิพนธ์ เรื่องเพื่อนตาย และมีการแสดงที่พระราชวังสนามจันทร์เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๔^๔ โดยเนื้อหาเน้นเรื่องเสียชีพอย่าเสียสัตย์

^๔ ม.ล.ปิ่น มาลากุล. งานละครของพระบาทสมเด็จพระวรมหาอภัยยาศิริวิไลยพร มหาราชราชวสุ พระมงกุฎเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม, หน้า ๑๒๔.

ละครเรื่อง นิตกรแท้ ทรงแสดงที่เมืองเจนีวา พ.ศ. ๒๔๔๐

แถวยืนจากซ้ายไปขวา

๑. พระเจ้าอุยกยาเออ พระองค์เจ้าเทัญทิมพงษ์
๒. สมเด็จพระเจ้าอุยกยาเออ เจ้าฟ้ากรมขุนพิษณุโลกประชานาถ
๓. พระเจ้าอุยกยาเออ พระองค์เจ้าวุฒิชัยเฉลิมลาภ

แถวนั่งจากซ้ายไปขวา

๑. หม่อมเจ้าจุลจกศักดิ์กฤดากร
๒. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธสยามมกุฎราชกุมาร
๓. นายอาร์.อี.โอติเวอร์

ในการพระราชนิพนธ์ละครชุดบางเรื่องนั้น พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพยายามที่จะนำดนตรีมาใส่ไว้ด้วย ดังปรากฏว่าได้ทรงพระราชนิพนธ์บทเพลงพระราชทานไว้ในบทละครชุดเรื่อง “ปล่อยักษ์” ไม่น้อยกว่า ๑๔ เพลง และนำเพลงที่เคยพระราชนิพนธ์ไว้ในเรื่องปล่อยักษ์มาบรรจไว้ในเรื่อง “ชิงนาง” ถึง ๕ เพลง

ละครชุดเรื่อง “ปล่อยักษ์” เป็นละครชุดเรื่องแรกที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเผยแพร่ละครชุดออกไปยังหัวเมือง เป็นเรื่องแรกที่ทรงแสดงร่วมกับข้าราชการบริพาร และเป็นเรื่องแรกที่ทรงเรียกว่า ละครชุดแกมล่า^๖

ละครเรื่อง ปล่อยักษ์

ขุนบรมเท็ง (พระยาราชวิไลภานุสิทธิ์)

^๖ ม.ล.เป็น มาลากุล. งานละครของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐. มหาสารคาม: มหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม. หน้า ๖๑.

ป้ายโฆษณาละครเรื่อง ลำพูน และ ชิงนาง

เมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จประพาสทั่วเมืองปักษ์ใต้ครั้งแรกใน ร.ศ. ๑๒๔ มีการแสดงละครเรื่องปล่อยแก่ ที่ จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ร.ศ. ๑๒๔ (พ.ศ. ๒๔๕๒)

นอกเหนือจากพระปรีชาสามารถส่วน พระองค์ และประสบการณ์ที่ได้พบเห็นการละคร จากต่างประเทศแล้ว เมื่อเสด็จพระราชดำเนิน กลับเมืองไทย พ.ศ. ๒๔๔๕ ขณะนั้นยังดำรงพระ อิศริยยศเป็น สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยาม- มกุฎราชกุมาร ได้ทรงตั้งทวีปญญาสโมสรขึ้น ใน พ.ศ. ๒๔๔๗ และสร้างโรงละครเล็กๆ ขึ้นสำหรับ

การแสดงละครโดยเฉพาะเรียกว่า “โรงละคร ทวีปญญา”^๓ ตั้งอยู่ในสวนสราญรมย์ ริมถนน ราชินีตรงมุมหลังวัดราชประดิษฐ์

นอกจากนี้พระองค์ยังได้ตั้งสโมสรและคณะ ละครอื่นๆ ขึ้นอีก เช่น ตั้งจิตรลดาสภาการเป็น สโมสร เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๖ และยังมีสโมสรละคร สโมสรเล่น สโมสรสามเหลี่ยม ละครศรีอยุธยาเป็นต้น สโมสรและคณะละครที่พระองค์ทรง จัดตั้งขึ้นนับเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมงาน ละครให้มีความก้าวหน้าในด้านต่างๆ มากขึ้น เพราะทำให้ได้ฝึกพระองค์ และข้าราชการที่ สนใจในด้านนี้ ทั้งทางด้านทฤษฎีและการปฏิบัติด้วย หนึ่ง การแสดงละครในระยะแรกนั้นผู้แสดงเป็น ชายล้วน ใน พ.ศ. ๒๔๖๓ ได้ทรงเปลี่ยนเป็นการ แสดงแบบชายจริงหญิงแท้ พระราชนิพนธ์ละคร พุฒภาษาไทยเรื่องแรกที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดแสดงให้ผู้ชมได้ชมแบบ “ชายจริงหญิงแท้” คือเรื่อง “เจ้าข้า, สารวัด.”^๔

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว นอกจากจะทรงมีผลงานในด้านการพระราชนิพนธ์ บทละครประเภทต่างๆ จำนวนมากมายดังกล่าวแล้ว ผลงานในด้านการแสดงละครและจัดการแสดง ละครของพระองค์ ก็มีเป็นจำนวนมากเช่นกัน เช่น เรื่องนิทราชาคริต มิตรแท้ พระร่วง ปล่อยแก่ เพื่อน ดาย หัวใจนักรบ มหาคะหม่อมเจ้าเนียรเดินทาง กุศโลบาย โกงพาง จดการสมรส ลำพูน ฯลฯ

^๓ มีการเปิดสโมสร เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๔๔๗ มีละครชุดเรื่อง “สมทอสมถึก” ฉลองที่สโมสร ซึ่งขณะนั้นโรงละครยังสร้าง ไม่เสร็จ นอกจากนั้นพระองค์ยังได้ทรงพระราชนิพนธ์บทละครในนามรอง นายท.ป.ส. (นายท.ทวีปญญาสโมสร) ๒ เรื่อง คือ เรื่อง “ชิงนาง” และ “นิทราสโมสร”.

^๔ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๙๐.

ละครเรื่อง เจ้าข้า, สารวัด!

ภ. ๐๐๔ ทรพ. ๒๓-๔

จากซ้ายไปขวาเป็น

๑. นางสาวสงวน พลโยธิน (หม่อมสุ่น วรวรรณ ณ อุทยาน)
๒. นางสาวนฤมล ธรรมโยธิน (หม่อมเจ้าหญิงศรีสอางค์นฤมล)
๓. ร้อยเอกบุญธรรม ธรรมโยธิน (พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว)
๔. ร้อยตรีเจริญ พัฒนาค (พระยาอนิรุทธเทวา) นั่ง
๕. ร้อยเอกขุนสารวัดเสนี (พระยาพิทักษ์ภูบาล)
๖. พันโทพระพิทักษ์ยุทธวินัย (พระยาอนุชิตชาญไชย)
๗. พลทหารเผื่อ (พระยาสุจิตต์ธำรง)

ทรงแสดงละครเรื่องนิทราชาคริต เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๕
ถ่ายจากซ้าย

๑. นางกำนัล (หม่อมเจ้าจุลดิศ ดิศกุล)
๒. นางกำนัล (พระองค์เจ้าเพ็ญพัฒนพงศ์)
๓. นางกำนัล (สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต)
๔. นางกำนัล (หม่อมเจ้าถาวรมงคล ไชยพันธ์)
๕. พระนางโซบิเด (สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ ประทับ
พระเก้าอี้)

ละครเรื่อง พระร่วง

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
ทรงแสดงเป็นนายมัน ปินขาว ในละครเรื่อง พระร่วง

ผลงานด้านการแสดงละครของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จะเห็นได้ว่า พระองค์ทรงเป็นผู้มีความสนพระราชหฤทัย และสนับสนุนงานในด้านนี้มาเป็นอย่างดีอย่างแท้จริง และทรงพยายามทำทุกวิถีทางที่จะให้งานด้านการละครมีความเจริญก้าวหน้า ซึ่งจะได้เห็นได้จากการที่พระองค์ทรงพยายามหาวิธีการต่างๆ และนำประสบการณ์ที่ทรงเรียนรู้ในขณะทรงศึกษาวิชาการ ณ ต่างประเทศ มาประยุกต์ ปรับปรุง ให้งานละครในประเทศไทยพัฒนาให้เหมาะกับยุคสมัย ดังเช่นทรงพระราชนิพนธ์ละครสังคีต ละครพูดแบบภาพยนตร์ เป็นต้น และเมื่อใน พ.ศ. ๒๔๖๔ ซึ่งเป็นปีสุดท้ายแห่งรัชสมัยของพระองค์ นอกเหนือจากที่ทรงแสดงละครและจัดการแสดงละครแล้ว พระองค์ยังทรงพระราชนิพนธ์ละครพูดเรื่อง "หนังสือ" ทรงแปลเรื่อง มัทนะพาธา เป็นภาษาอังกฤษ ทรงกำหนดตัวผู้แสดงในเรื่องสาวิตรี ทรงปรับปรุงพระราชนิพนธ์ละครว่า เรื่อง "พระเกียรติรถ" ให้เป็นละครร้อง และทรงเริ่มซ้อมวงมโหรีเมื่อเดือนตุลาคม ๒๔๖๔ หลังจากนั้น ก็ถึงงานพระราชพิธีฉัตรมงคล พระองค์ทรงประสูติในระหว่างนั้น และสวรรคตในวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๔๖๔

ละครเรื่อง หลวงจำเนียรเดินทาง

ภ. ๐๐๔ พวญ. ๒๓/๕

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
ทรงแสดงเป็นหลวงจำเนียรวานิช

ภ. ๐๐๔ พวญ. ๒๓/๕

ละครเรื่อง มหาตมะ นายสนเขตรฐิธณะจะถูกยิงเข้า

ละครเรื่อง โทงหาง

จากซ้าย

นายประมุต นิมากร (พระยาอนิรุทธเทวา)

พระวิสุทธพณิซ (พระยาสุจิตต์ดำรง)

ร. ๐๐๔ ทร. ๒๓-๔

ภ. ๐๐๔ หวญ. ๒๓-๔

ละครเรื่อง โพงพาง

จากซ้าย

๑. คุณหญิงสมุทโยธิน (หม่อมเจ้าหญิงวัลลภาเทวี)
๒. นายพลเรือโท พระยาสมุทโยธิน (พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว)
๓. นางสาวสายหยุด สมุททานนท์ (หม่อมเจ้าหญิงลักขณวิลาวัณย์)
๔. นายเรือเอก หลวงเชยวธธาร (พระยาประสิทธิ์ศุภการ)

ภ. ๐๐๔ หวญ. ๒๓-๔

ละครเรื่อง จดการสมรส

- พระอรรณดิษฐ์เสวี (พระยาประสิทธิ์ศุภการ)
พระทวิณชการ (พระอนุสิษฐ์ศุภราช)

ภ. ๐๐๔ หวญ. ๒๓-๔

ละครเรื่อง จดการสมรส

๑. นางสาวสง่า วุฒิไธย (นางสาววัน วาระศิริ)
๒. พระอรรณดิษฐ์เสวี (พระยาประสิทธิ์ศุภการ)
๓. พระทวิณชการ (พระอนุสิษฐ์ศุภราช)

ภ. ๐๐๔ ทรญ. ๒๓-๒๓

ละครเรื่อง ล้ำมติ

เมื่อพิจารณาผลงานต่างๆ ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จะเห็นว่าตลอดพระชนม์ชีพของพระองค์ นอกเหนือจาก งานที่พระองค์ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในฐานะที่ทรงเป็นพระมหากษัตริย์แล้ว พระองค์ก็มีได้ทรงทอดทิ้งงานด้านการละครเลย จึงอาจกล่าวได้ว่าพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นบุคคลสำคัญยิ่งพระองค์หนึ่งในประวัติศาสตร์การละครของประเทศไทย

สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ซึ่งมีหน้าที่รวบรวม เก็บรักษา และให้บริการค้นคว้าเอกสารจดหมายเหตุ แก่หน่วยงาน องค์กร นักค้นคว้าวิจัย

นักศึกษา และประชาชนทั่วไปจึงเห็นความสำคัญเกี่ยวกับละครพูดในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดังนั้น เพื่อเป็นการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุเกี่ยวกับการละครของพระองค์ จึงนำภาพเก่าชุดหอพระสมุดวชิรญาณ (ภ. ๐๐๔ ทรญ.๒๓) ซึ่งเป็นภาพเกี่ยวกับละครพูดในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มาเผยแพร่เป็นบางส่วนและมีให้บริการค้นคว้า ณ สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ

ศิลปากร